

Prof. Albert Sič
Gradarska ul. 18
LJUBLJANA
JUGOSLAVIJA

NOVICE

za inozemstvo 30. L. Oglasi, za 1 mm
višine in širskosti 1 kolone (63 mm):
za trgovske in obrtne oglase 50 stot.
za osmrtnice, zahvale, poslana, va-
bila L. 1'20, oglase denarnih za-
vodov L. 2'— Mali oglasi: 30 stot.
za besedo, najmanj L. 3'—

K resnemu delu

Iz Doline smo prejeli od pri-
prostega kmetkega moža dopis,
ki ga v celoti priobčamo na tem
mestu takega, kot nam je bil
poslan. Naj velja njegov poziv
vsem našim vasem, kjer vladajo
take razmere.

Človek, ki se spominja pretek-
losti in pogleda nekoliko v pri-
hodnost, se mu mora utrgati
solza v očesu, ko gleda današnje
življenje. Naša ladja je izgubila
krmilo, izgubila je kompas, brez
smeri plava po razburkanem
morju, drvi z vso naglico v po-
gubo! Še je upanje na rešitev.
Mornarji smo, ki ne smemo zgu-
biti poguma!

Ne mislim, da bi moralo biti
naše življenje enako predvojne-
mu, ker je rana, ki jo je vsekala
vojna grozna in bo treba precej
časa predno bo zaceljena, toda v
marsičem bi bilo lahko mnogo
boljše, kakor je. V slogi je moč!
Da bi vsaj sloga in ljubezen med
nami bila ista, kot je bila pred
vojno. Mesta tega opažajo kako se
razvija nevošljivost, hudobija,
egoizem, potratnost. Kar je do-
brega, poštenega izginja, ljud-
stvo nima več do nobenega za-
upanja, niti do najidealnejšega
človeka. Mladina raste in tava v
temi, nima nobenega smisla za
novo življenje. Ideal mladine je:
pijača, karte, ples! Do starišev in
predpostavljanih nima nobenega
spoštovanja, ne veselja do dela,
še manj do izobrazbe!

Kjer ni dela, ni jela!

Kriza ni samo pri nas. To je
svetovna rana. Nekateri malo ali
nič ne mislijo na prihodnost, še
manj, da bi skušali izboljšati svo-
je gospodarstvo!

Kratkovidni so! Ne vidijo niti
tistih, ki so potratno živeli na
kakšno stopinjo so prišli. Danes
imajo le pot pred seboj! Nočem s
tem reči, da bi morali neprestano
delati kot živina. Naj bi se tudi za-
bavali, spili kozarec vina v go-
stilni, zapeli nekaj naših lepih
pesmi, toda vsa stvar naj bi imela
svoje meje. Drugi časi so predra-
gi, druge potrebe, po starem ko-
pitu ne gre več! Imamo dovolj
lepe in rodovitne zemlje. Ljubimo
jo, obdelujemo jo. Ne pozabimo
da

Lenega čaka
strgan rokav,
palca beraška,
prazen bokav.

K složnemu delu!

Rak rana našega ljudstva je
tudi ta, da cepimo naše moči z
raznimi strankami, ki so pa da-
nes več osebne, kakor načelne.
Danes bi morali biti več kakor
kdaj poprej složni! Pustimo v
stran razno nepotrebno strankar-
stvo, ki nima v sebi prav nobene-
ga dobička! Taki, ki imate v srcu
še kako jezo, sovraštvo, prizane-
sajte si, odpustite si drug druge-
mu! Naj bo vse pozabljeno, re-
cite: dovolj tega! Podajmo si ro-
ke, pojdimo rama ob rami k slož-
nemu, vztrajnemu in uspešnemu
delu! Pomagajmo si drug druge-
mu. Če ne drugje, bi se morali
dobiti vsaj

v naših društvi!

Imamo «Kmetijsko zadrugo», za-
drugo za žganjekuho, posojilnico
in hranilnico, ki skrbijo za pro-
sper naših gospodarstev, a bralno-
pevsko društvo «Vodnik» za kul-
turni razvoj. Obžalovanja vredno
je pa, da so skoraj pri vseh dru-

štvi vedno ene in iste osebe.
Mnogo je takih, ki so «zvesti čla-
ni» in zelo zgovorni v gostilni, ko
je pa treba tudi dejansko poka-
zati svojo zgovornost — ni jih

blizu. Dejanj potrebujemo, dragi,
dejanj! Manj besed, manj «šenša-
rij», manj «likofov»! Lotimo se
vsi resno dela za našo korist in
ugled srenje!

Novice iz vsega sveta

SMRT BIVŠE MEHIKANSKE CESARICE

Še je kdo med našimi starimi, ki
se spominja mehiškega cesarja
Maksimilijana, njegovega pohoda v
Ameriko in žalostne smrti. Maksimilijano
je bil morda celo njegov vojak, ali
pa je vsaj poznal te naše «Mehikan-
ce».

Leta 1864. se je Maksimilijan odlo-
čil, da zapusti svoj grad Miramar
pri Trstu in se je podal čez morje v
svoje novo carstvo. Ali njegovi novi
podložniki ga niso bili nič kaj veseli
in so ga sprejeli z upori.

Njegova mlada žena Karlota, hči
belgijskega kralja Leopolda I., ki ga
je spremljala pri tem njegovem po-
hodu, se je vrnila vsled diplomatskih
poslov v Evropo in se mudila v Ri-
mu pri Vatikanu. Vsled prevelike
skrbi za moža, ki je bil v neprestani
nevarnosti za svojo glavo, se ji je
začelo mešati. Iz Rima so jo pripe-
ljali na miramarski grad pri Trstu.
Tu jo je zadela ona nesreča, ki jo je
mogla še zadeti: njenega moža, ce-
sarja Maksimilijana so ustrelili v
Mehiki leta 1867. Vsled tega udarca
se ji je um omračil in prepeljali so
jo v njeno domovino, v Belgijo, kjer
je živela na gradu Bouchoute blizu
Bruslja do 19. t. m. Doživela je 87
let, a le prvih 28 pri zavesti, 61 let
pa v blaznosti. — Zares nesrečna žr-
tev!

IZ STRAHU OSIVELI

Zgodovina pozna mnogo slučajev,
v katerih so osiveli osebam iz strahu
ali katerega drugega vzroka lasje,
in sicer hipoma. Marija Antonietta,
francoska kraljica, je osivela v noči
po naznanilu, da je obsojena na
smrt. Jahn je osivel v starosti 28 let,
ko je zvedel, da je izgubljena vojna
pri Jeni. Dr. Merem v Kolinu je osi-
vel pri 17. letu iz žalosti ob izgubi
svoje matere. Franc Gonzaga, mladi
nečak vojvode Mantuanskega, je osi-
vel v eni noči, ker je bil po krivici
obdolžen zločina in obsojen v ječo.

NOVO VOZILO

Preteklo leto so preizkuševali v
Rimu ob navzočnosti več ministrov
nek nov tip avtomobila, ki rabi me-
sto bencina lesno oglje. Bencin je
namreč zelo drago kurivo in tvori
poleg tega velik del vsega italijan-

skega uvoza. Lesno oglje pa je domač
pridelek in tudi neprimerno ceneje.
Vsled tega smatrajo Italijani to iz-
najdbo za veliko pridobitev in so jo
sprejeli z velikim navdušenjem. To
novo vozilo se imenuje autogasogen
in je avtomobilu zelo podobno. V ko-
liko je praktično in uporabno, bo
pkazala bližnja prihodnost.

MRTVEC, KI SE JE UDELEŽIL LASTNE POGREBNE POJEDINE

Nenavaden slučaj se je pripetil te
dni v neki vasi v bližini Šopovnja.
Te dni so našli premožnega posest-
nika Ladislava Muta odrevenelega
na cesti v snegu. Ker je bilo silno
mrzlo, so mislili, da je zmrznil. Po-
ložili so ga na oder ter priredili po
tamkajšnjem običaju bogato pogreb-
no pojedino. Ko so bili žalujoči ostali
in vsa njihova družba najbolj ži-
dane volje, se je jed mrtvec v krsti
gibal. Medtem, ko so prisotni v
smrtnem strahu umolknil, se je do-
zdevni mrtvec dvignil, si otrl oči,
zrl par trenutkov začudeno okoli
sebe, nato pa zahteval jedi in pijače
— kar je bilo sicer prav naravno,
ker že tri dni ni bil ničesar zavžil.
Ko so si njegovi prijatelji odpomogli
od strahu ter se zavedli položaja, so
pomagali Muti, da je zlezal z mrtvaš-
kega odra, nakar je sedel dozdeven
mrtvec k njihovi mizi ter z njimi
vred jedel in pil ter se udeležil tako
svoje lastne pogrebne pojedine.

NAJSTAREJŠI ITALIJAN.

Francesco Calzano, kmet iz okoli
Neapelja, je te dni umrl v starosti
104 let. Rojen je bil leta 1823. in že
v rani mladosti začel obdelovati
zemljo; opravljal pa je kmetiška
dela še tik pred smrtjo. Mož je bil
še popolnoma svežega duha in po-
sebnost dobrega spomina, tako je
lahko vedno zabaval svoje vnuke in
pravnuke s pripovedovanjem.

SLOVENSKI UMETNIKI V BER- LINU

Berlinski listi se jako laskavo iz-
ražajo o slovenski umetniški razsta-
vi, ki je prva slovenska razstava po
vojni v Nemčiji. Svoja dela so raz-
stavili sledeči moderni umetniki:
Veno Pilon, Ivan Cargo, brata Kralja,
brata Vidmarja in Božidar Jakac.
Pilon in Cargo sta naša rojaka, prvi
je iz Ajdovščine, drugi iz Gorice.

TEDENSKI PREGLED

ITALIJA.

Angleži so se začeli zelo zanimati
za Italijo.

V preteklem tednu so nekateri
člani angleškega parlamenta ob-
iskali Rim. Zanimali so se zlasti za
novo «korporativno» ureditev države,
kakor jo misli izpeljati sedanja vla-
da. V Rim je prišel tudi glavni taj-
nik Družbe Narodov, ki je imel važ-
ne pogovore z Mussolinijem. Pri tej
priliki je bil določen dosedanji Mus-
solinijev osebni tajnik Paolucci Cal-
boli za italijanskega tajnika pri
Družbi Narodov, ker je dosedanji
tajnik Attalico poslal Mussolini v
južno Ameriko, v Brazilijo, da tam
kot poslanik zastopa Italijo. Načelnik
vlade je odločil tudi glede drugih
italijanskih zastopstev v raznih dr-
žavah, da se zastopniki Italije me-
najo. Starejši gospodje so odšli v
pokoju, nastavljeni pa so novi, mlajši
in prepričani fašisti. Tudi Tržačan
dr. Tamaro je med njimi, in je bil
poslan za generalnega konzula v
Hamburg, med tem ko je bil poslan
dosedanji fašistovski provincialni
tajnik v Trstu, inž. Barduzzi, tudi za
gen. konzula v Marsilijo na Fran-
cosko.

JUGOSLAVIJA.

V teku pretečenega tedna je ju-
goslovenska vlada demisijsnila in

bila zopet nova sestavljena. Da je
prišlo do demisije jo je zopet naka-
dil Radić. Njegova stranka, ki je se-
dela v vladi, je na zadnji seji na-
rodne skupščine nepričakovano gla-
sovala — proti vladi. Duhovi so se
vsled tega zelo razburili. Ministrski
predsednik Uzunović ni mogel dru-
gače, kakor da je podal kralju demis-
ijo celokupne vlade, ker ni imel do
Radića več zaupanja.

Današnje vesti iz Beograda poro-
čajo, da je nova vlada sestavljena iz
radikalov, radićevskih disidentov in
slov. ljud. stranke.

Skoro vse stranke so mnenja, da
ta vlada ne bo imela dolgega živ-
ljenja. Nekateri listi se celo norču-
jejo, češ, da je to predpustna šala.

KITAJSKA

Poročila o dogodkih na Kitajskem
so različna in se ne strinjajo. Obe
vojski nasprotnih si generalov sto-
jita pred Hankovom in po nekaterih
poročilih se imata spopasti; po dru-
gih poročilih pa se ima spor porav-
nati. Najbližja bodočnost nam bo
pkazala resnico.

Če si dober „Novičar“, dobi
vsaj enega novega naročnika!

Dnevne novice

3 milijarde in 150 milijonov

je prineslo vladi liktorsko poso-
jilo. Število se bo pa še precej
povečalo, kajti pričakujejo se še
podatki izven Evrope in kolonij.

ZA SPORAZUMI

Bolgari in Srbi so že delj časa v
sporu in med svetovno vojno so Bol-
gari pomagali Nemcem pobijati in
mučiti starce in žene, ki so ostali
doma v zasedeni Srbiji. Pravijo, da
so bili Bolgari celo bolj kruti od
Nemcev. Zato je med tema dvema
bratskima narodoma hudo sovraštvo,
ki je bilo vzrok za nadaljevanje še
v Macedoniji, o kateri trde eni, da
je bolgarska, drugi da je srbska.

Vendar so se oglašili na obeh
straneh trezni in idealni ljudje, ki
so prepričani, da bi jugoslovenstvu
bolj koristili, ko bi Bolgari živeli v
slogi s Srbi. V poslednjem času raz-
pravljajo mnogo o zbliznanju med
obema državama v jugoslovanskih in
bolgarskih listih. — Zgodovina gre
počasi, a vztrajno svojo pot!

Osebo izkaznico (legitimacijo)

s sliko preskrbite si na svojem žu-
panstvu, posebno vsi tisti, ki po-
tujete izven domače občine. To
je po novem zakonu neobhodno
potrebno, da imate vedno pri sebi!

PASTEUR IN DVOBOJ

Slavni Pasteur, učenjak, ki je iz-
našel zdravljenje proti ugrizu steklih
psov, se je nekaj skregal z nekim
gospodom. Ta je poslal k znatveniku
dva zastopnika, da mu napovesta
dvojboj. Pasteur je dvojboj sprejel in
kot določajo viteške «regele», izbral
orožje: poslal je svojemu nasprotni-
ku dve lepi klobasi: v eni je bil
strup, v drugi pa ne. Nasprotnik naj
si izbere eno in naj jo poje; drugo
bo snedel on sam.

Seveda se je užaljeni gospod po-
tolažil, klobase pa je odklonil.

DELAJSKE KONSUMNE ZADRUGE za Trst Istro in Furlanijo

imajo 89 konsumnih skladišč, ki so
porazdeljene: v Trstu in okolici 40,
v tržaški pokrajini 14, v istrski po-
krajini, 15 v reški 5, v goriški 12 in
v videmski 3. Zraven teh skladišč
imajo zadruge še 17 mesnic v Trstu
in po eno v Puli, Miljah in Tržiču;
skupaj torej 20 mesnic. V Trstu se
nahajata skladišča za obleko in za
kuhinjsko posodo.

V letu 1925. so vse te prodajalne
prodale za 74 in pol milijonov blaga.

ZA VZGOJITELJE

Pred mladinskim sodiščem v Wim-
bledonu se je zagovarjal te dni 14-
letni deček, ki je ukradel svoji ma-
teri malo svoto denarja in prodal za
njenim hrbtom otroški voziček. Iz-
kupiček in ukradeni denar je porabil
za kino, za katerega je silno vnet.
Sodnik je naložil mlademu grešniku
kazen, ki utegne imeti ugoden vzgoj-
ni učinek: obsodil je dečka, da ne
sme posetiti tekom dveh let nobene-
ga kinematografa.

PO DESETIH LETIH

se je oglasil iz Rusije Jožef Vremec
iz Opčin št. 306. Bil je vpoklican pod
orožje 1917., star 22 let, in še istega
leta zajet in ranjen v Galiciji. Vsa
povpraševanja so bila zastojna. Te
dni je pa prejel brat Jožefovo pismo,
v katerem prosi, naj ukrene potreb-
no za njegov povratek v domovino.
Jožeta so vsi imeli za mrtvega in da-
rovala so se maše za njegovo dušo.
Lahko si predstavljamo veselje dru-
žine!

JETIKI BOJI

Jetika je tista zavrtna pošast, ki
razjeda v veliki meri zdravje člo-
veške družbe in vse države skrbe,
da bi omejile razširjenost te krute
morilke. Boj proti jetiki je najbolj
različen: v zadnjih časih pa so sto-
pile na dan tudi prostovoljke, nad-
zornice, ki imajo nalogo nadzorovati
okraje nizkih slojev, pregledovati
stanovanja, svetovati ljudem, da pri-
dejo do kruha, učiti jih o snagi in o
zavarovanju pred boleznijo, paziti,
da se oboleli ravna po predpisih
zdravnikov, bodriti jih, da ne obupa-

jo in preskrbeti revnim zdravniško pomoč.

Velike ljubezni in požrtvovalnosti je treba tem vojščakinjam, da ne omagajo na težkem delu.

Tudi v Trstu se je pred dnevi otvorila četica navdušenih žena, ki hočejo ves prosti čas posvetiti boju proti jetiki. Obiskovale so tečaj, na katerem so jih usposobili za to apostolsko delo.

PREROKOVANJE ZA LETO 2000.

Če proučimo dobo zadnjih desetletij, se moramo naravnost čuditi napredku v vseh panogah tehnike. Zanimivo je torej razmotrivanje, kako bo l. 2000., ako bo svet napredoval z enako hitrimi koraki. Kakor je premož danes glavni izvor gonilne sile, tako je gotovo, da bodo v prihodnjih letih njegovo mesto zavzeli elektrika in še drugi načini pridobivanja moči. Zrak, morski valovi, veter itd., to vse se že danes skuša uporabljati. V domači hiši bodo nastopile velike izpremembe in opravila gospodinje se bodo zmanjšala na najnižjo mero. Ognja v štedilniku in peči ne bo tre-

ba nikjer več podžigati z nerodnimi treskami, kajti vse to bodo opravljale električne peči, ki jih imajo posamezniki že sedaj uvedene. Električni stroji bodo mlatili ter sploh vsa dela, za katera je danes treba mnogo poslov, bodo tako rekoč sama ob sebi opravljena. V kuhinji bodo stroji mleli kavo, prali in likali perilo, lupili krompir, snažili čevlje in sploh opravljali vsa domača dela.

Visoki dimniki tovarn bodo izginili, ker jih ne bo treba, kajti s premožom se ne bo nikjer več kurilo. Vse bo električno. Po mestih bodo ravne ulice, vozni promet pod cesto, aeroplani bodo vozili z brzino 600 km na uro. Brezžično se bodo ljudje pogovarjali na vsako razdaljo, imeli v vsaki hiši aparate, s katerimi bodo videli dotičnega, s komur bodo govorili. Časopisov ne bo treba, ker se bo vse izvedelo potom radija v par minutah po dogodku. Vse bo takrat na svetu «srečno». Sedaj rojeni otroci bodo kot starčki to lahko dočakali. Tako napovedujejo preroki. Nedvomno se bo mnogo tega izpolnilo.

DROBNE NOVICE Z DEŽELE

IZ TOLMINSKEGA.

Občni zbor naših društev.

Pred kratkim smo že nekaj malega pisali o društvenem življenju po vseh na Tolminskem. Takrat smo izrazili željo, da bi ta društva oživila in začela z novim delom.

To se je prav zadnje čase deloma uresničilo. Z namenom, da se napravi nekak križ čez vse dosedanje delo in spanje, je večina naših društev sklicala občne zборе. O teh bi se dalo mnogo poročati, toda tu naj nadostuje, da izrazimo samo nekaj opazk, ki se tičejo vseh društev na splošno. Tu pridejo predvsem v poštev društva iz Zatočina, Žabč, Volarij, Volč in Čiginja. Nekatera so svoj letni občni zbor že imela, ostala pa se še pripravljajo nanj. Pri vseh teh društvih se je opazilo, da so zadnje čase popolnoma opustila vsako delovanje, zaostala je članarina, društvo je ostalo zapuščeno; čakalo je odrešenja. V boljšem stanju so ostale le knjižnice. — Nekaj pa je tu važno, česar naša društva še vedno niso popolnoma razumela: **društveno življenje ne odvisi samo od javnih prireditev, ampak predvsem od notranjega dela.** To se je opazilo posebno sedaj, ko so bile vse prireditve nekako ukinjene, zato je pa tudi društveno življenje padlo na nižjo točko. Toda to je preteklost. Ozmimo se raje na sedanost in bodočnost. Pot je sicer še vedno težka in strma, cilj pa postaja vedno bolj jasen in svetel. Društva ta cilj vidijo, zato si želijo dela. To so izrazila na občnih zbora. Začnimo torej novo delo z največjim optimizmom in upanjem. Zatorej — na novo delo!

Le ena vas je ostala brez večjega občnega zbora — največja vas na Tolminskem — Tolmin!

ŽABČE PRI TOLMINU.

Nič se ne čuje o nas. Temu se ne čudimo, saj je naša vas ena najmanjših na Tolminskem. Leži v klanecu zelo blizu Tolmina, samotna brez večjih dogodkov. — Če pa že hočemo, da ne pademo popolnoma v pozabnost, naj vsaj s tem dopisom povemo svetu, da še živimo in delamo.

Najvažnejši dogodek celega preteklega leta je bilo menda ono poročilo v «Edinosti», ki je vanjo zašlo in pisalo o našem siru, da se nam je pokvaril. Toda to je slonelo na neresničnih podatkih. Nekoliko nas je pač razdražilo v našem mirnem življenju. Toda na to smo že pozabili.

Tarejo nas iste nadloge, kakor vse druge vasi, doživeli smo isto letino in iste njene dobrote. To nam vzbuja nekoliko skrbi, pa upamo na boljše čase.

Vaška mlekarna deluje dobro, tudi sir se proda ves sproti. Njen notranji stroj pa niše popoln. Mnogo bo treba še reformirati, urediti, popraviti in dodati. Društvo, ki je do sedaj le bolj dremalo, je po občnem zboru zopet oživilo in upanje je, da bo popravilo napake lanskega leta.

Sicer pa živimo po principu: tiho, počasi, a gotovo!

IZ ROBIČA PRI KOBARIDU.

Naša vas je zares nekoliko nesrečno pomaknjena pod hrib, tako da nimamo v zimskem času skoraj tri mesece solnca. Da pa ne boste mislili,

da smo zmrznili v tej zimi, se moramo oglasiti v «Novicah».

Zares je prava Sibirija tu pri nas, celo naša poljevska železnica ali naš «kurenk» to občuti. Zadnjič sem se vozil v Čedad, pa sem kmalu zmrznil. Ranjki «Cuk na palci» — pokoj njegovi duši! — je včasih kaj zagodel o naši železnici. Ni bogve kako hitra, pa gvišna... kadar ni burje. Pa tudi če se včasih zvrne ali kje obstane, kaj za to? Nam služi, ker smo tako v zvezi s Čedadom.

LADRA PRI KOBARIDU.

Malokdaj se iz vasi vasi kdo oglaš. Vidi se, da nimamo veselja do peresa. Sicer pa tudi nimamo nič novega za povedati! Življenje gre mirno in tiho svojo pot naprej. Nikjer več se ne opazi onega veselja, kot je bilo nekdanj. Plačevanja imamo na levo in desno vedno več, tako da mrasikateri gleda s strahom v bodočnost! Žalostno pa je videti, da je naša mladina tako strastno vdana kvartanju. Fantje! Spametujte se vendar enkrat! Še je čas! Pustite one nesrečne karte, pa vzemite raje knjigo v roke in videli boste, da poslednja pot je boljša od prve!

IZ CERKLANSKIH GOR.

Kaj pa je novega pri nas? Ej, mnogo; in če bi hotel povedati, bi porabil vse črnilo, ki mi je še ostalo in tudi tisto, ki sem ga ravno prej polil.

Polno drobnih novic je po naših vaseh in kočah, raztresenih po naših gorah in grapah, ki bi jih po potrebi včasih povedali v «Novicah» tudi našim sodeželanom. Zelo hudo občutimo sedaj v zimi posledice onih groznih povodnj v jeseni. Letina že takó ni bila dobra in v marsikateri hiši se to živo občuti.

Poleg mlečnih izdelkov pridelajo naše gore največ sadja. Sedaj po vojni smo v tem oziru na slabem, ker ni izvoza ali ga je le malo. Marsikdo je prisiljen obdržati doma vse sadje, ga posušiti, tako da so mu suhe hrushke leto in zimo edina hrana. Včasih smo tudi kuhali žganje in sadje, danes je tudi to pri kraju. Živinoreja se še nekoliko drži, upamo, da bomo vsaj v tem napredovali in ne nazadovali.

Drugače poteka tu življenje precej mirno in tiho, ni one kričavosti in zunanjih nastopov. Vendar pa je, kot sem rekel, tudi to naše mirno življenje zanimivo v podrobnostih, polno drobnih novic.

V zadnjem času so dobile vse naše večje obmejne vasi miličnike. Zima ni ravno huda in upamo, da bo taka do konca!

IZ FOJANE V BRDIH.

Drage «Novice»! Pri nas je zelo žalostno! Zdi se, kakor bi se ljudje skregali s pametjo. Ni dovolj, da smo imeli slabo letino vsled toče in drugih nezdov, naši ljudje se hočejo popolnoma pogubiti gospodarsko in duševno z večnimi plesi. Prejšnjo nedeljo je zopet plesalo vse: mlado in staro! Pri marsikateri družini ni denarja niti za hrano. Za obleko pa manj ko manj, saj je nima niti za v cerkev. Marsikatera mati hodi bosa, ima pa hčerka zato dvojne nogavice. Hčere in sinovi kradejo doma koruzo, moko, krompir, fižol, da se potem z denarjem lišpajo in hodijo na ples!

Prosimo g. župana, naj ne dovoljuje več plesov, saj bo to v korist naših kmetij in s tem tudi države.

IZ TEMNICE NA KRASU.

Redko se oglašamo v «Novicah». Naše življenje je precej žalostno. Upali smo, da nam bo mogoče novo leto prineslo kaj boljšega toda, kakor se vidi ne bo tudi nič. Propadamo gospodarsko in kulturno. Naše senožeti so začele kazati bela rebra, drva se sečejo dan za dnevom in vozijo v Tržič za majhno ceno. Mnogi so se udali «kontrabantiranju» in konec takih je — oštarija in pijančevanje. Da s tem propada tudi moralna je samoobsebi razumljivo. Pred vojno tega ni bilo. Brigali smo se več za kulturni in gospodarski napredek, zato je bila med nami večja sreča in večje zadovoljstvo. Imeli smo kar tri društva za vasico, ki šteje komaj 400 prebivalcev. Sedaj pa žalibog ne moremo priti niti do enega. Res je, da nam manjka dobrega vodje, toda te težkoče so tudi drugod in kljub temu vidimo, da se v nekaterih krajih društveno življenje lepo razvija. Lani smo si ustanovili prosvetno društvo «Sloga», v katero se je takoj vpisalo 35 članov. Gonja pa je začela proti društvu ravno od tiste strani, ki bi nas morala najbolj podpirati. In ljudje, misleči, da bodo res pogubljeni so se zopet razkropili, kar je bila posledica, da je bilo treba društvo razpustiti! Vsa čast gre pa g. Milki Stepančičevi — bivši pevovodkinji cerkvenega petja, ki je vztrajala do konca. Če ne bi bila odvisna od drugih, bi društvo še danes ostajalo. Tako smo tedaj pri nas brez kulturnega dela!

Mesto tega imamo 4 «vzorne» mladence, ki vsako nedeljo natezajo staro hripavo harmoniko po vasi in v gostilni, kjer se konča s plesom! Lovijo in gonijo fantiče v fantovščino, da si le napolnijo svoja nenasitna žrela, a če ni dovolj pijače, konča tudi — s klofutami! Ali res ni varnostne oblasti, da bi take srednjeveške skandale prepovedala? Ako se temu ne konča, se bomo morali posluževati drugačne poti! Čitamo dan na dan stroge odredbe, upamo, da bodo veljale tudi za nas!

Fantje in dekleta, veste kaj pravi resnični slovenski pregovor — da po slabih tovariših rada glava boli! Čuvajte se, ker bo prišel dan, da se bode bridko kesali svojega razuzdanega življenja! Skušajmo raje iznova obuditi naše društvo, ki nam bo gotovo več nudilo, kakor — plesi in popivanje po gostilnah! — Kmetijski fant.

IZ SESLJANA.

Menda je že cela večnost, odkar se ni nihče oglašil po časopisih iz naše vasi. To ni prav, ker bi bilo večkrat kaj za poročati.

Zadnje čase se zelo pogosto sliši o tatvinah po deželi, in to pri belem dnevu. Tako moramo tudi pri nas beležiti eno iz pretečenega tedna. Ob cesti, ki vodi proti Mavhinjam, stoji kot zadnja hiša baraka revnega delavca, po domače «Gočiča». Med tem, ko mu je žena nesla kosilo, je udril nepoznani nepridiprav v zapuščeno barako ter odnesel 1000 lir v denarju in par prazničnih čevljev. Lahko si predstavljate žalost in presenečenje uboge žene, ko je prišla domov in našla hišo oropano. Ni ji preostajalo drugega, kot da je naznanila tatvino karabinerjem.

V sedanjih časih je največja opreznost in previdnost zelo na mestu.

IZ JELŠAN.

Pretečeno leto smo — kakor znano — pri nas praznovali dijamantni jubilej naše «Čitalnice» t. j. 60-letnico obstanka. Te dni je pa prišel g. podežat ter Čitalniške prostore zaprl in ključ odnesel seboj. Ne vemo je-li imel od višje oblasti kakšen ukaz ali ne. Nam se ta stvar zdi zelo čudna, da bi Čitalnica po 60 letih imela tak konec. Uljudno prosimo slav. oblast, naj ukrene potrebno, da se namera g. podežata ne uresniči, ker nas je v resnici zelo potrla in užalostila!

Nepričakovano je bil odslovljen naš obč. uradnik. Bil je obče spoštovan in priljubljen.

Tudi radi tega nam je hudo.

Prejšnji teden smo pokopali Marjo Simčič iz Lisca, mladenko v najlepši cvetoči dobi, staro komaj 24 let. Revica je ponesrečila v gozdu. Zdrava, vesela v gozd, mrtva do mov. Pri žaganju debelega hrasta

se je deblo odlomilo in padlo nanjo, da jo je tako zmečkalo, da je reva čez par ur v velikanskem trpljenju izdihnila. Pogreba se je udeležila velikanska množica ljudstva, ki je s tem hotela pokazati svoje sočustvanje.

IZ LOKE V ISTRI.

Dolgo časa se nismo oglašili v «Novicah» in po pravici povem, da so jih nekateri začeli popuščati. Sedaj pa so začeli zopet pridno segati po tem koristnem listu, ker čitamo toliko zanimivih novic iz naše dežele in iz vsega sveta. Če bo kakšen zanimiv dogodek pri nas, Vam bom, gospod urednik, sporočal tudi jaz, da bodo čitatelji «Novic» nekoliko spoznali naše razmere.

(Priporočamo se Vam in prosimo, da se večkrat oglasite. — Uredn.)

IZ MAREZIG.

Žalostna je bila bilanca naših pridelkov v pretečenem letu. Posledice vremenskih nezdov, — kakor povodnji in toča — ki so nam uničile vse poljske pridelke, bomo občutili več let. Pridelalo se je res nekaj krompirja, fižola, turšice, a grozdje, ki je pri nas glavni pridelek, je bilo — kakor znan — od toče popolnoma uničeno. Od te šibe božje so bile prizadete vasi: Marezige, Babiči, Centur, Rojci, Boršt, Glem, nekaj Labor in Truške. Največ je bil pa prizadet Boršt. Kakšno veliko škodo smo trpeli, je dovolj, če povem, da je neki kmet iz Boršta, ki pridelal do 50 hl vina, ponujal ves svoj pridelek za 20 litrov! Resnici na ljubo moramo tudi priznati, da je od podprefektore iz Kopra in prefektore iz Pule prišla komisija, ki je škodo precenila. Vendar ni do sedaj še nobene rešitve! Še vedno upamo, da bo sl. vlada uvidela naš obupni položaj. Mleko, in če imamo še kakšno drugo malenkost na prodaj, moramo oddajati po taki ceni, da se skoraj niti ne spleča hoditi v mesto. Če pa moramo kaj kupiti, treba presneto drago plačati! Nekateri se s strahom povprašujemo, kam bo to prišlo?!

IZ KOČ.

Pri nas smo imeli pred vojno lepo vzorno mlekarno, v kateri se je sprejemalo povprečno 500 litrov mleka na dan. Izdelovalo se je tudi precej sira in masla. Zdaj je pa prav v žalostnem stanju, ker je skoraj brez vsakega potrebnega orodja, tako da je izključeno sprejemanje mleka. V vasi je okrog 50 volov. To število bi se gotovo znižalo za polovico, ako bi se mlekarna zpet spravila v pravi tir! Zato potrudite se vsi udje in odborniki, ker je vsakemu dobro znano, koliko denarja je s tem vrženo proč. — Sekira poje tudi pri nas svojo smrtno pesem, ne oziraje se, ali je drevje mlado ali staro. To zimo se je sklenilo uničiti vaško ali občinsko gmajno, radi česar bi svetoval gozdni oblasti, da bi nekoliko ustavila to uničevalno kugo! — Vaščan.

IZ DOLINE.

Svoje želje in nasvete glede našega delovanja, oz. nedelovanja, sem v drugem dopisu pojasnil. Tukaj hočem le opozoriti sovaščane, da ima prih. nedeljo, 6. febr., po blagoslovu bralno in pevsko društvo «Vodnik» svoj 49. redni letni občni zbor v prostorih hiše št. 89. Komur je za prospeh in napredek mar, ta se bo občnega zbora gotovo udeležil.

IZ MATERIJE.

Prostovoljno gasilno društvo.

Minulo je dvajset let, odkar je g. Marčelja Anton sprožil misel po ustanovitvi gasilnega društva v Materiji. Predlog smo z veseljem pozdravili ter ustanovili «Prostovoljno gasilno društvo». Dne 24. I. 1908. je g. Božidar Kastelic prvi plačal 20 kron kot ustanovni član. Še isto leto je bilo 13 ustanovnih, 28 podpornih in 41 rednih članov. Ustanovili so tudi pevsko in nameravali ustanoviti še godbeno društvo, a to poslednjo željo so potem prepustili Herpelcem. Izposojeno so imeli brizgalnico iz Podgrada in šele 1912. leta si je društvo nabavilo lastno brizgalno. Dosti so se trudili in prispevali člani sami; največja zahvala pa gre gosp. Antonu Marčelju za trud, in gosp. Božidarju Kastelcu, kateri je skoraj največ prispeval.

Kot prvi načelnik je bil g. B. Kastelic (sedaj častni načelnik). Veliko je bilo takrat veselje do društva; radi so prihajali k sejam in vajam in tako je društvo v najlepšem redu delovalo ves predvojni čas. Prišla je vojna in društvo je spalo do leta 1920. Takratni načelnik g. M. Gulin je sklical maja meseca prvi po vojni občni zbor. Vpisalo se je precej novih članov, ali onega predvojnega veselja ni bilo več. Prišel je pok. gosp. Makarovič Sl., učil je zopet petje in društvo si je nabavilo tudi tamburice. Ta čas se je pelo in tamburalo, da je bilo veselje, — odšel je g. Makarovič, odšlo je veselje!

Dne 24. I. 1908. je kot prvi plačal g. Božidar Kastelic onih 20 kron kot ustanovnik društva in dne 24. I. 1927 je kot prvi prišel g. B. Kastelic v občinski urad, kjer je slišal, da društvo ne sme več kot samostojno delovati. 19 let je društvo delovalo kot prostovoljno. V 19. letih je društvo pri 18. požarih nastopilo, izmed katerih je bil največji dne 8. 12. 1924. v Odolini in v Brezovici dne 3. 9. 1926. je bil precej velik požar. Pri vseh požarih se je društvo jako dobro izkazalo.

S ponosom gledamo mi Matarci, ki smo društvo ustanovili, se zanj trudili in se žrtvovali, na to dobo 19 let nazaj.

Matarci.
(Prip. uredn.: — Ostalega dela dopisa zaenkrat ne moremo priobčiti, ker smo prijeli istočasno še drugi dopis iz Materije, ki temu vsebinsko povsem nasprotuje. Zato smo prisiljeni se obrniti na našega zaupnika za pojasnilo, ker se nečemo nikomur zameriti. V omenjenem dopisu se zlasti obžaluje razpust društva in prilastitev društvenega imetja od strani tamkajšnjega županstva.)

Novega poteštata
je dobila dekanska občina v osebi g. Mastrachio, tamošnjega učitelja. Dosedanji župan Herceg je baje premeščen v Gorico.

IZ KLANCA.

(Po pomoti zakasnelo.)
Tristo let je že minulo, odkar kraljuje na našem prijaznem vršičku, v prenovljeni cerkvi, naš nebeški vratar sv. Peter.

Slovesno tristoletnico smo obhajali na dan sv. Treh kraljev. Isti dan je bil tudi blagoslovljen novi zvon. Blagoslovil ga je naš prevz. g. škof ob asistenciji šestih duhovnikov.

Vsak, kdor je bil ta dan v klanški cerkvi, je lahko opazil in na prvi pogled spoznal, da ima naša cerkev popolnoma drugo lice, kot ga je imela pred leti. Spoznal je, da je naša cerkev v dobrih in spretnih rokah.

In čigava je ta zasluga? To je zasluga našega dobrega, blagega, skrbnega č. g. župnika Sokliča. Prav pridno je nabiral darove, ki so mu jih župljani poklanjali; ni ga strah, ne trud, ne delo. Pobiral je tako rekoč po stotinkah, da je prišel do potrebne vsote. Da je nabavil najpotebnejše v naši cerkvi. Kupil nam je novi Božji grob, lepe umetniške jaslce, krasni zlatobrokast prti, belo svilen ogrinjal, naš glavni altar krasi 12 lepih posrebrjenih svečnikov, lepe podobe itd. Reči moramo, da se je potrudil za nas toliko, kot se ni še nobeden od sedaj. Neumorno se trudi in dela, kljub svoji šibki naravi, dela kot pravi naš pesnik: «Ne samo kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!»

Za prelitev zvona se je neumorno trudil, nabiral prispevke ter pri tem tudi sam prav globoko posegel v svoj žep.

Da smo dobili zgodovino naše duhovnije — pozneje fare, to je bil tudi trud našega dušnega pastirja, kateri je prav pridno zahajal v Trst zbirati iz starih zgodovinskih knjig razne potrebne podatke. Koliko hvaležnosti mu je pa dolžna naša šolska mladina? Trudi se zanj, uči jih peti, deklamirati, igrice i. dr., zbirajo se okrog njega, kakor piščeta okrog kolkje, ljubijo ga kot svojega očeta. S svojo dobroto si zna izborno pridobiti srca naših malčkov. Ne najdemo besedi, da bi se zamogli na najpristranejši način zahvaliti našemu dobremu dušnemu pastirju g. Sokliču. Zato mu tem potom izrekamo v imenu vseh hvaležnih faranov najpristranejšo zahvalo. Iz dna srca mu kličemo: Ljubi Bog naj Vam plača tisočero vse, kar ste za nas dobrega storili, iskreno željo, da bi Vas dobri Bog ohranil med nami še mnoga zdrava, srečna in vesela leta, v radost nas vseh starih in mladih, velikih in malih. Bog Vas živi!

Vaščan.

Ker me je neki gospod iz Kozine poslal, da sem jaz poslal dopis iz

Klanca v predzadnje «Novice», v katerem niso bili omenjeni pevci iz Kozine, in ker je to le podla laž in obrekovanje, prosim slavno uredništvo «Novic», da odkrito pove, brez zamere, sem li jaz pisala omenjeni članek ali ne. — Albina Pečarjeva - Grahli.

(Prip. uredn.: — Izjavljamo in potrjujemo, da ni dotičnega članka pisala g. Pečarjeva. Vsa stvar je bila tudi tako nedolžna, da ni bilo potrebno toliko razburjenja.)

IZ BOLJUNCA.

V ponedeljek smo pokopali Josipa Ota (po domače Mižo). Dočakal je lepo starost 81 let. Bil je poštenjak od nog do glave, spoštovan od vseh, ki so ga poznali! Radi svoje močlastosti je bil več let obč. svetovalec in odbornik ter nepretrgoma 25 cerkveni starešina.

Mir in pokoj njegovi blagi duši!

Ako še nisi poskusil

testenin PEKATET, kupi jih zanesljivo prave, so le v pol in en kg zavojih z gornjo znamko. So izvrstna, nedosežna jed!

SV. KRIŽ PRI TRSTU.

Iz vseh krajev naše domovine tam do zadnje gorske vasice se oglašajo dopisniki na poziv naših «Novic». Tudi Sv. Križ ne sme zaostati. Vsaj jaz lahko mislim, ki po tolikem času zopet prijemam za pero in bom začel tam, kjer bi morali že zdavno začeti.

Naša mladež! — O vsem se je pri nas že pisalo in govorilo, a — kakor povsod — se tudi pri nas najbolj zapišča in zanemarija našo mladino, našo bodočnost! Mladež raste kot divja mladika na zapuščenem grmovju, ki nikdar ne cvete, ne obrodi. Priden kmetič je obdelal in očistil svojo njivo in povezal svoje trte v bregu, da mu bodo rodile zlahko kapljico. Priden in skrben ribič si pripravlja ladjo in mreže, da bo še nadalje iskal sreče v skrivnostnem morju in si na ta način zaslužil svoj vsakdanji kruh. In tako se tedaj trudita od zore do mraka, od mraka do dne: kmetič na polju, ribič na morju, a oba se malo ali skoraj nič ne znebita za najdražji zaklad — za svoje otroke!

Danes, ko nimamo več izobraževalnih zavetišč, ne šole, kjer bi se učil naš jezik, ne učiteljev, ki bi ga govorili, mora postati družina šola in društvo, pravi učitelj-vzgojitelj mora biti pa oče!

Stariši! Naša mladina raste in ko doraste, mesto da bi vas ljubila in vam pomagala, bo ravno nasprotno! To je od vas odvisno, to bo vaš greh! Se imate čas popraviti! Vzgojite si mladino, da vam bo v čast in ponos!

Včeraj se je poročila gospodična Gizela Dovšak, marljiva in večletna pevka cerkvenega in narodnega peja z gosp. Ninijem Sedmakom. Mlademu paru kličemo iz srca: na mnoga leta v zdravju, sreči in ljubezni!

Gospodarstvo

Kaljeva sol je baje izvrstno sredstvo za pokončavanje krave ušice. 16% raztopine navadne, 40% kaljeve soli učinkuje bolje nego katerokoli drugo sredstvo. Pa tudi razne druge škodljivce preženemo, ako drevje škropimo s to raztopino pozimi ali tik pred pomladjo. Zlasti priporočajo kaljevo sol za zatiranje kaparjev na češpljah in trtah. Poskusite in poročajte.

Lizol kot sredstvo za pokončavanje listnih uši. Neki nemški sadjarški list piše, da je 1% raztopina lizola prav dobro in uspešno sredstvo za pokončavanje listnih uši. Dobro bi bilo to tudi pri nas poskusiti.

Ako se cepilni vosek strdi, ga na slabem ognju raztopimo. Ko se nekoliko ohladi, mu dolijemo nekoliko čistega spirita in ga dobro premešamo. Cepilno smolo hranimo vedno v zaprti posodi.

Sadno drevje gnojimo z gnojnico in stranišnim gnojem lahko celo zimo. Za mlado drevje moramo gnojnico in stranišnik primerno razredčiti. Ker primanjkuje stranišniku kalija, dodamo na 100 litrov kaka 2 kg kaljeve soli, gnojnic pa na isto množino 1%—2 kg superfosfata.

Lepo gosto travo bomo dosegli, ako jo redno vsaka jesen gnojimo. Najprikladnejši način gnojenja vrtna trave je, da jo novembra mesece, preden zapade sneg, enakomerno potrosimo z dobrim, predelanim kompostom ali popolnoma preperehim, razpadlim gnojem.

Snubč u Tminu

Snubč: Dobr dan Bug dej!

Tminc: Bug ga dej, Snubč! Al si še ki žiu? Dug te ni blu, prmajduše! Rajtau s'm, de si se aženu.

Snubč: Nis'm se še, pa se buom. Samo 'ta praua neuista dabit je težku. Adkar sa abdaučli strice, se use žjen. Učasih s'm naletu na kešno ujerbo, zdej pa je ni debijet far akne abedne.

Tminc: Prpazan si, prej bi se magu aženit. Ki pa si dilau, de se da zdej nis?

Snubč: Hej, nis?! Sej ni ankul prpazna, kekr ni ankul prpazna umrijet. T'sne sile pa tud ni blu! Z rajnca Mica s'm se prnaglu, zatu pa tud sreče ni blu. Hitra riječ ni abedna dabra... Samu de bi dauka na blu! — Adkar pa m' je rajnca Mica umrla, s'm ratau b'l pameten in prbiden, zatu zbiram neuisto žje petnajst lijet. Zdej pa tud ne paberm kar tista k' pride. Čez gviš-nast je ni!

Tminc: Kulki lijet pa j'maš?

Snubč: Č'če prabje, de ih j'mam prebč, za bit fraj ad dauka ih je pa pramala. Jst prabm č'čam, de mi majnka adna da štirih križau, daukarju s'm rijeku, de ih je žje nad sijedm križau, pa ni teu biruat. Tebe pa zaupam, de mi majnka s' adna da šestih križau. Tu ni abedna starust, če da Bug sreče en ta praua pamet.

Tminc: Či si pa bu zadne cajte?

Snubč: Gare u hribih. U Padbrdu sa mi pabidal, de me buoda pabasal, če na plačem dauka. Pa s'm mislu: Ne buoste me! Prau pa tiha s'm je odkuru, de se kuod zglihnam za kešno ujerbo. Na Karit'nc je suša na saudih, na Grahauem sa saudi, pa ujerbo ni.

U Bači s'm tuhtau al b'jo udaru na Crklansko al u Nimška Idrje, pa s'm je mahnu sam na Tminska. Marbit buo tu ki sreče.

Tminc: Ki pa je nabga akul? Marbit biješ ki, k'r zmiram akul huodš?

Snubč: Usarod gre slaba, pa še zima je huda. Mežerje je en pa stricau prebč.

Tminc: Ej tud tega buo kanc.

Snubč: Prau tku prabem jest. Usarka stvar j'ma suj konc, klabasa pa kar dua, en pa abedua sta daberga.

Tminc: Kam pa pujdš zdej?

Snubč: Tega pa ti ne pabjem, k'r nejčem, de bi zbidli kod huodem. Ži biješ, zarad dauka... Z Bugam!

Tminc: Pa naj abstane taje, prmajduše! Z Bugam Snubč!

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

A. V. - K. — Vprašanje: Ali dobi kakšno odpravnino vojna vdova, ki se vnovič omoži?

Odgovor: Vdova, ki se v drugič poroči po 1. 7. 1923. in da vložijo prošnjo za likvidacijo kapitala v dobi šestih mesecev od dneva druge poroke, ali od dneva vročitve pokojninske knjižice, ima pravico do likvidacije kapitala pod pogojem, da ni še dosegla petdeseto leto starosti. — Ob tej priliki naznanjamo, da vojni invalidi ne morejo «kapitalizirati» svoje pokojnine. (Kapitalizacija pomeni naenkratno izplačilo dosmrtno odpravnine.)

Drobiž

— Italijanska vlada je sklenila, da bodo konzulati sestavili imenik vseh Italijanov, bivajočih v inozemstvu.

— Znani italijanski letalec De Pinedo namerava preleteti vseh pet celin.

— Prvi morski svetilnik v Trstu so napravili ravno pred 110. leti.

— Ljudi obešajo v Albaniji kar na debelo. V kratki dobi so v Skadru povsili 30 «sumljivih elementov». Obešanje je javno. Predsednik Ahmed Zogu bi postal rad kralj; pravi, da išče že princezino, ki bi si želela postati albanska kraljica.

— Jugoslovenski komunist Kosta Novaković je ubežal iz beograjskih zaporov. Sedaj je na Dunaju, a pojde v Rusijo.

— Nemška armada. Nemška armada je bila po vojni skržena na najpotebnejše in strogo nadzirana od zavestniških držav. Vendar se je v zadnjih treh letih kar skokoma dvigala in kaže sedaj, ko je odpravljena vojaška cenzura, še večji razmah. — L. 1924. je porabila država za vojsko 452 milijonov, v letu 1925. pa 555 milijonov, lani 665 milijonov mark. Za leto 1927. je določena vsota 697 milijonov mark.

— Prvi prapaznik po Jadranskem morju je zaplul iz Trsta v Benetke 1. 1818.

— Stavka jugoslovenskih dijakov. Jugoslovenski visokošolci bodo vstopili v stavko, o kateri pa se ne ve, koliko časa bo trajala. Protestirajo proti črtanju dijaških štipendijev v novem proračunu.

— Pangalos, grški diktator, kateremu je zatonila sreča in slava, je bil prepeljan na otok Kreto, kjer bo zaprt do glavne razprave.

— 24 dni zavora na kľofuto. V Ženevi je bil obsojen na 24 dni zavora tisti ogrski novinar, ki je oklofutal ogrskega min. predsednika grofa Bethlena.

— Panteon, ki ga mislijo zidati v Beogradu bo stal 200 milijonov dinarjev.

— Mednarodni poljedelski kongres se bo vršil v mesecu maju v Rimu.

— V Parizu je v zadnjih dneh pritisnil hud mrz. Snežilo je in Parižani so dobili 20 cm debelo belo odejo.

— Delo za svetovni mir! Poljska vlada je naročila na Francoskem tri nove podmornike.

ZNAKI MIRU?

Povsod se govori o miru, o razorožitvi, vsako toliko čujemo o državnih pogodbah in prijatelj-

SMILAJOD

čisti kri

PRSNi SIRUP

izborno sredstvo proti kašlju

ELIZIR CHINA

najboljše okrepčevalno sredstvo

Lekarna Castellani v Trst, Via Giuliani 42
Lastnik: F. BOLAFFIO.

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
KRONE plačuje više kot vsi drugi
RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

stvih tako, da bi človek mislil, da ima zares sijati v bodočnosti solnce miru in sprave v Evropi. Državniki pa očitno niso teh misli, kar sklepamo iz lepih svot, ki jih trošijo za vojsko, katero dan na dan bolj oborožujejo.

Angleška ima 145.000 ljudi stalne vojske, mogočno brodogradnjo, 62 podmornikov, dalje 1200 vojnih aeroplanov in nad 30 tankov. Za vzdrževanje vojske porabi 14% vseh državnih izdatkov.

Francoska ima vojsko 738.000 ljudi, med katerimi je všteto tudi vojaštvo kolonij, največ v Maroku. Ima 5800 tankov in 1500 aeroplanov s precejšnjo vojno mornarico in porabi za vojsko 18% vseh državnih izdatkov.

Italija vzdržuje 250.000 vojakov in 60.000 karabinerjev. Zlasti v zadnjem času skuša razviti predvsem vodno in zračno brodogradnjo. Ima 110.000 ton vojnega brodogradništva s 43 podmorniki in 1600 aeroplanov ter 100 tankov.

Čehoslovaška ima pod orožjem okrog 150.000 ljudi, okrog 400 aeroplanov in 60 tankov, za kar potroši letno po 10% vseh državnih stroškov.

Ruska vojska šteje 560.000 vojakov in porabi 18% vseh državnih izdatkov. Ima močno konjenico, 100 tankov in okrog 5000 aeroplanov.

Nemčija ima 100.000 vojakov, zračnega brodogradništva in drugih modernih vojnih priprav ne sme graditi. Po sili štedi in porabi za vojsko samo 9% vseh državnih stroškov, dasi bi najbrž rada porabila trikrat toliko.

Največ porabi za vzdrževanje vojske **Japonska** (25%), ki ima stalno 235.000 vojakov, 40 tankov in 550 aeroplanov, 300.000 ton vojnega brodogradništva s 51 podmorniki.

Za temi državami ne zaostaja mnogo ameriške **Zedinjene države**, ki imajo 137.000 stalne vojske, 161.000 mož narodne garde in 77.000 organizirane rezerve. Aeroplanov imajo 2000 in trošijo za vojne namene 17% vseh državnih izdatkov.

Čudna pota narave

G. Filipu Zadetu iz Zagorja na Kr. je skotila svinja prešiča s šestimi nogami, kakor je razvidno iz fotografije. Živel je samo nekaj ur in je imel dvoje pljuč, dvojno drobovje,

dva zadka s štirimi zadnjimi nogami brez repa, kakor tudi brez sravnice in spolnih delov. Čudno pri tem, da je imel samo eno srce in to zelo veliko.

Razno

— **Zgodnja pomlad** je obiskala okolico Splita v Dalmaciji, kjer je vsled lepega južnega vremena zadnjega meseca povprečno 100 lir.

— **Kongres slovanskih geografov** se bo vršil v mesecu maju t. l. v Varšavi.

— **V reški** (kvarnerski) pokrajini je bilo podpisanih 8 in pol milijonov liktorskega posojila; na vsakega prebivalca pride povprečno 100 lir.

— **Iz Čehoslovaške** se je v letu 1926 izselilo 4344 ljudi v prekmorske dežele; v ostale evropske države pa 2588; skupaj 6932.

— **V svetovni vojni** padlim vojakom vseh narodov naj bi se po predlogu ogrskega kiparja Stefana Sentgyörgy-a postavil spomenik v Ženevi (Švica). Menda je ogrska vlada predala že predlog Družbi narodov.

— **Žena v vladi.** Prva Indijka, ki je prišla do časti, da sedi v vladi svoje domovine, je neka znamenita zdravnica.

— **Rusi na Poljskem** so hoteli organizirati vstajo. Podpirani so bili iz Moskve. Poljske oblasti so aretirale tri ruske poslance.

— **Vojak o klobasah.** Nekemu vojaku so poslali od doma klobase. Zahvalil se je zanje tako-le: «Hvala lepa za klobase. Klobas sem se jako razveselil. Klobase so mi šle prav v slast. Pa je bilo tudi dosti klobas. Tudi prijatelju Antonu sem dal nekaj klobas. Tako dobrih klobas ni jedel odkar je živ. Nikar ne snejte doma vseh klobas, da jaz še kaj dobim. Upam, da mi pošljete še klobas. Vedno se mi sanja o klobasah. Priporočam se za klobase, Vaš sin Martin.»

— **Čudna želja.** Na smrtni postelji je neka delavka v Duksu izrazila željo, naj ji položi revolver v krsto, ker se boji, da bi bila živa pokopana. Željo so ji izpolnili.

— **Koliko ljudi umrje vsak dan.** Na celem svetu živi kakih 1500 milijonov ljudi. Ker se račun povprečno za človeško življenje 30 let, umrje v 30. letih 1500 mil. ljudi, tedaj vsako leto 50 mil., vsak dan 137.000, vsako uro 5700, vsako minuto 95, na vsaki dve sekundi pa 3 ljudje.

ZGODOVINA ŠIVALNEGA STROJA

Koncem 18. stoletja se je pričela uresničevati davna misel, kako naj se ročno šivanje nadomesti s strojnimi. Prve take poskuse je delal leta 1790. Tomaž Saint. Maderspergerjeva sestava je bila med vsemi takratnimi še najbolj praktična, a tudi ta se ni obnesla. Šele po iznajdbi Howeja l. 1846. se je izdelal stroj, ki je šestkrat prekašal ročno šivanje. Toda, ker je stroj stal velikansko vsoto, ni bilo mogoče misliti na splošno uporabo. Par let pozneje (leta 1851.) se je pojavil Singer. On je šivalni stroj izpopolnil in ga splošno udomačil. Ob priliki neke pravde med Howejem in Singerjem l. 1862., torej 11 let po tej izpopolnitvi, so že samo v Ameriki našli 300.000 šivalnih strojev. Danes je tovarna Singerjevih strojev v Wittenbergu na Nemškem tako obsežna in moderno urejena, da pride vsaki 32 sekund en šivalni stroj iz gotovljen iz tovarne.

Za zabavo in smeh.

Najlepši dan.

A: «Dovoli prijatelj, da ti stisnem roko, danes je za te gotovo najlepši dan v življenju.»

B: «Hvala, toda motiš se, prijatelj; šele jutri imam poroko.»

A: «Torej je vendar današnji dan najlepši.»

Nesreča.

Starejši gospod pade na ulici in si zlomi nogo. Prenesejo ga v bolnico. Zdravnik ga vpraša: «Ali se vam je v življenju pripetila še kaka nesreča?»

Gospod: «O, da, dvakrat sem bil oženjen.»

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIC.

ZDRAVNIK

Dr Fran Ambrožič

se je stalno naselil

v št. Petru na Krasu

in ordinira

v Kanalcovi hiši od 9-12 in od 13-15

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“

TRST - Via Giuseppe Caprin števil. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor tleče obuvalec
cenó a vendar lepo,
ta bo pomislil malo,
ne kupil kar na slepo!

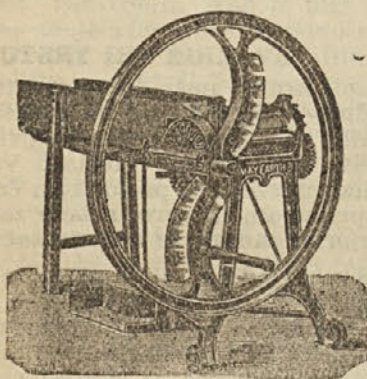
In žel bo k „FORCESSINU“,
ki v Trstu vsem od kraja
— ubožcu ali bogatini —
najboljše čevlje daje ...

Čevlji za delo
L. 48.—

Čevlji za delo
L. 48.—

Kmetijski stroji

Slamorenice znamke «Mayfart» z verigami raznih velikosti.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA
V TRSTU

Ulica Torrebianca 19, in Raffineria 7.
Telefon 44-39.

Zobozdravnik

Dr D. Sardoč

špecialist za ustne
in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira

v TRSTU

Via Imbriani 16/III. (prej Via S. Giovanni)
od 9—12 in od 3—7 ure

Zobozdravnik

Dr L. Mermolija

sprejema

v GORICI na Travniku 5

II. nadstropje

KLINIKA Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje bolezni in
operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jetične
nega vnetja vršcev.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročstvom

uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge
na knjižice, vloge na tek. račun in
vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema Dinarje na tekoči račun
in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menice,
zastave in osebne kredite.
Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8^{1/2} - 13, 16-18
Ob nedeljah je urad zaprt
Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

IVAN KERŽE

Ima v lastni zalogi najraznovrstnejše
kuhinske in druge hišne
potrebščine

Iz aluminija, steklovine, lesa, emailirane
prsti itd. CENE NIZKE.
TRST, PIAZZA S. GIOVANNI št. 1

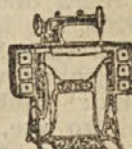
„MUNDLOS“ šivalni stroji

„Göricke“

dvokolesa, motorini „FIAM“ in
belgijske puške se vdobe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA — Piazza Cavour 9 — GORICA

Mehanična delavnica

Mehanična delavnica